

جمهوری اسلامی ایران

باسمه تعالی

نظریه بند «ج» از ماده واحده قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۰ بهمن ۱۳۶۴ شمسی و بند ششم از ماده سوم قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۲۸ تیر ۱۳۶۷ شمسی فصل اول قانون راجع به حفظ آثار ملی مصوب ۱۲ آبان ۱۳۰۹ شمسی و نظام نامه اجرایی آن و بنا به پیشنهاد معاون پژوهشی سازمان میراث فرهنگی کشور.

اثر فرهنگی، تاریخی «خانه سیدل» که مشخصات آن بقرار زیر است:

موقعیت جغرافیایی: استان آذربایجان شرقی، تبریز، خیابان امام خمینی (ره)، خیابان مقصودیه، پلاک ۷

قدمت: قاجاریه

میزات

به شماره ۹۴۷۰ در تاریخ ۱۴/۵/۱۳۸۲ در فهرست آثار ملی ثبت گردید.

سید محمدجنتی
رئیس سازمان میراث فرهنگی کشور

حلیل گلشن
معاون پژوهشی

- ۳- جناب آقای دکتر اسماعیل جبارزاده نماینده محترم مردم تبریز در مجلس شورای اسلامی
- ۴- جناب آقای دکتر علی اصغر شعر دوست نماینده محترم مردم تبریز در مجلس شورای اسلامی
- ۵- جناب آقای میر ظاهر موسوی نماینده محترم مردم تبریز در مجلس شورای اسلامی
- ۶- جناب آقای میر علی اشرف عبدا... پوری حسینی نماینده محترم مردم تبریز در مجلس شورای اسلامی
- ۷- سازمان محترم ثبت اسناد و املاک کشور
- ۸- مدیریت محترم دفتر امور فرهنگ و هنر جوانان و تربیت بدنی - سازمان مدیریت و برنامه ریزی
- ۹- اداره کل محترم مسکن و شهرسازی استان آذربایجان شرقی جهت رعایت حفاظت در طرحهای جامع و تفصیلی
- ۱۰- اداره محترم ثبت شهرستان تبریز
- ۱۱- نیروی انتظامی محترم شهرستان تبریز
- ۱۲- دادگستری محترم شهرستان تبریز
- ۱۳- شهرداری محترم شهرستان تبریز
- ۱۴- معاونت محترم پژوهشی برای اطلاع به انضمام حکم ثبت ✓
- ۱۵- معاونت محترم حفظ و احیاء برای تهیه ، ضوابط حریم و اقدامات لازم دیگر
- ۱۶- معاونت محترم معرفی و آموزش
- ۱۷- دفتر محترم امور حقوقی و بین الملل
- ۱۸- مدیریت محترم میراث فرهنگی استان آذربایجان شرقی به انضمام تصویر حکم ثبت اثر جهت اطلاع و رعایت قوانین و ضوابط مربوط و اعلام به مالک
- ۱۹- مدیریت محترم پاسداران میراث فرهنگی
- ۲۰- روابط عمومی محترم جهت انعکاس در روزنامه های کثیرالانتشار کشور حسب مفاد قانونی

استان: آذربایجان شرقی

شهرستان: تبریز

ردیف	نام اثر	واقعه در	شماره ثبت	شهرت
۱	نمونه حاج محمد علی	تبریز - خیابان دارایی - دکان حاج شیخیا - زوبروی مجموعه حاج شیخیا	۹۴۰۹	فاجاریه
۲	خانه خانگی	تبریز - خیابان فرانس جویس - کوچه صدر بن سعد خانگی - پلاک ۵۰	۹۴۱۰	اولاد صفویه - اوایل فاجار
۳	خانه علی مصوب	تبریز - خیابان فرانس جویس - کوچه صدر - بن سعد علی مصوب - پلاک ۵۰	۹۴۱۱	فاجاریه
۴	مسجد آیت الله خسروشاهی	تبریز - خیابان دارایی اول راسمه پدیه فروشان	۹۴۱۲	فاجاریه
۵	نمونه حاج صفر علی	تبریز - خیابان دارایی - دکان حاج شیخیا - راسمه جدید - زوبروی مجموعه حاج شیخیا	۹۴۱۳	فاجاریه
۶	خانه حاج شیخ	تبریز - خیابان جمهوری اسلامی - کوچه شهید مسمازی - جنب بومعه ایران - پلاک ۷	۹۴۱۴	فاجاریه
۷	خانه نوکدل	تبریز - خیابان امام خمینی (ره) - خیابان مقصودیه - پلاک ۷	۹۴۲۰	فاجاریه
۸	خانه مصوبی	تبریز - میدان امام - خیابان شهید سمانگین (کلیتری) جنب محل جدید - مسجد قزوینکار - پلاک ۹	۹۴۲۱	فاجاریه
۹	خانه حسین زاده (باشار)	تبریز - خیابان ولیکاتار - کوچه ماکانی - پلاک ۱۷	۹۴۲۲	فاجاریه
۱۰	خانه صالح جو	تبریز - خیابان شهید - کوچه کرمان - پلاک ۲۴	۹۴۲۸	فاجار

صور تجلسه

شورای ثبت منطقه شمال غرب کشور

پرونده اثر تاریخی فرهنگی :خانه نیکدل.....واقع در
 استان آذربایجان شرقی ... شهرستان ... تبریز.....شهر...تبریز.....بخش
 دهستانروستا.....خیابان.....امام خمینیکوچه...مقصودیه.....
 پلاک ۷.....مربوط به دورهقاجاریه با
 مالکیتشخصی.....که توسط اداره کل میراث فرهنگی
 ...استان آذربایجان شرقیجهت ثبت در فهرست آثار ملی ایران پیشنهاد شده است در
 جلسه مورخه ۸۲/۴/۵ توسط اعضای شورای ثبت منطقهشمالغرب کشوربررسی و
 باکد..... مورد تأیید قرار گرفت و برای انجام مراحل بعدی به دبیرخانه شورای ثبت سازمان ارسال
 می گردد

«اعضاشورا»

آقایان :

- ۱- اکبر تقی زاده اصل
- ۲- بهروز عمرانی
- ۳- کریم حاجی زاده
- ۴- محمد بهرام زاده
- ۵- عبدالرحمن وهاب زاده
- ۶- حسین رزاقی
- ۷- حسین چیت سازان
- ۸- امیر الهی
- ۹- ساعد هدایی
- ۱۰- محمد رحمت پور

مدیر کل میراث فرهنگی آذربایجان شرقی - رئیس شورا

عضو شورا

مدیر میراث فرهنگی استان آذربایجان غربی

عضو شورا

مدیر میراث فرهنگی استان اردبیل

عضو شورا

مدیر میراث فرهنگی استان زنجان

کارشناس شورا

کارشناس شورا

کارشناس شورا

کارشناس شورا

کارشناس حقوقی شورا

دبیر شورا

تلف: ۸۲۰۴۰۰
۲۰ آذر ۱۳۸۲
پست

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

پست

معاونت محترم پژوهشی سازمان
جناب آقای گلشن

باسلام. احتراماً. شورای ثبت منطقه شمال غرب کشور طی جلسه مورخه ۸۲/۴/۵ با حضور اعضاء محترم پرونده های ارسالی به دبیرخانه شورای ثبت منطقه را مورد بررسی قرار داده و در نهایت ۳۵ اثر فرهنگی - تاریخی مورد تائید شورای ثبت منطقه قرار گرفت که لیست آثار و پرونده های مربوطه به پیوست جهت انجام مراحل بعدی ثبت به شورای ثبت سازمان ارسال میگردد. ۴/۸

اکبر تقی زاده اصل

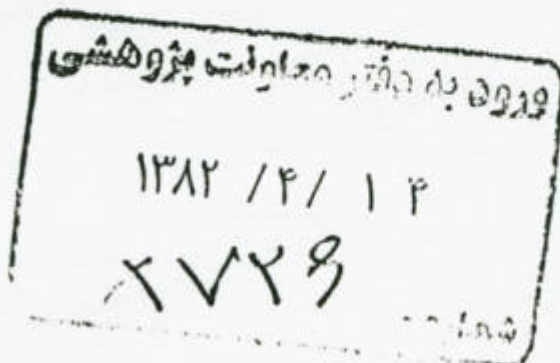
رئیس شورای ثبت منطقه شمال غرب

بسم تعالی

رکار خانم امامی

۴، ۱۴ د شکی

۹۴۷۰

تاریخ: ۸۲/۴/۵

شماره: ۱۱۱۱-۴۳

پیت

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

پست

معاونت محترم پژوهشی سازمان

جناب آقای گلشن

باسلام. احتراماً. شورای ثبت منطقه شمال غرب کشور طی جلسه مورخه ۸۲/۴/۵ با حضور اعضاء محترم پرونده های ارسالی به دبیرخانه شورای ثبت منطقه را مورد بررسی قراردادده و در نهایت ۳۵ اثر فرهنگی - تاریخی مورد تائید شورای ثبت منطقه قرار گرفت که لیست آثار و پرونده های مربوطه به پیوست جهت انجام مراحل بعدی ثبت به شورای ثبت سازمان ارسال میگردد. ۴/۸

اکبر تقی زاده اصل

رئیس شورای ثبت منطقه شمال غرب

۹۴۷۰

نشانی: تبریز - خیابان شهید مطهری، روبروی مسجد جامع، میراث فرهنگی آذربایجان شرقی

تلفن ۵۲۱۷۹۵۲ - ۵۲۱۸۲۸۵ - ۵۲۱۶۴۵۴

فاکس ۵۲۱۷۶۸۲ کد و صندوق پستی ۵۱۳۳۵/۹۹۳

سازمان میراث فرهنگی کشور

شورای ثبت آثار ملی منطقه شمال غرب

نام اثر : خانه نیکدل

نام شهرستان : تبریز

میراث فرهنگی استان : آذربایجان شرقی

خانه نیکدل

۱. اوضاع جغرافیایی و تاریخی شهر تبریز:

تبریز در ۲۸ درجه و ۸ دقیقه عرض شمالی و ۴۶ درجه و ۱۵ دقیقه طول شرقی، بر گوشه شمال شرقی دشتی به وسعت ۲۰۰۰ کیلومتر مربع، به ارتفاع تقریبی ۱۲۵۰ متر از سطح دریا قرار گرفته است. این دشت محصور در میان کوهها و تپه‌ها با شیب ملایمی تا دریاچه اورمیه در مغرب ادامه می‌یابد. بلندترین کوه نزدیک به تبریز سهند است که در ۵۰ کیلومتری جنوب آن قرار گرفته است. در شمال تبریز، کوه سرخاب در جهت شرقی غربی و به موازات سهند به ارتفاع ۱۸۰۰ متر از سطح دریا کشیده شده است. رودخانه آجی چای (تلخه رود) از شمال شهر در میان تنگه کوهستانی عینالی (پشت کوه سرخاب) جریان داشته که پس از طی مسافتی در بخش غربی شهرستان تبریز به دریاچه اورمیه می‌ریزد. رودخانه مهران رود یا میدان چایی که سرچشمه اش رودخانه ليقوان است از وسط شهر گذشته در حوالی فرودگاه تبریز به آجی چای می‌پیوندد. در روزگاران قدیم آب چشمه‌ها و قنات‌ها و آب رودخانه میدان چایی باغها و اراضی و منازل تبریز را مشروب می‌ساختند.

تبریز یا توریز یکی از شهرهای کهنسال ایران است و تا این اواخر این شهر با استناد به کتیبه سارگن بوم پادشاه آشور به سال ۷۱۴ ق. م می‌رسید ولی در حفاریهای باستان شناسی اطراف مسجد کبود آثاری از قبرستان نوره آهن بدست آمده است. (این حفاری‌ها توسط میراث فرهنگی کشور از سال ۱۳۷۸ شروع شده و تا کنون توانسته قبرهای زیادی را از دوره های آهن ۳-۲-۱ بدست آورد.) با توجه به این یافت های باستان شناسی، شروع تاریخ تبریز را به ۲۵۰۰ سال پیش نسبت داد.

در سالهای ۲۲۲ و ۳۳۳ ق. زلزله های وحشتناکی تبریز را ویران کرد و از سال ۴۴۶ به بعد سلجوقیان بر تبریز مسلط شدند. پس از حملات مغول، تبریز به دست آباقاخان (۶۸۰-۶۶۳) پایتخت رسمی ایلخانان شد. در زمان سلطان محمود غازان خان (۶۹۳) تبریز به منتهی درجه عظمت و آبادانی رسید. مسجد علیشاه و ربع رشیدی و شنب غازان در این دوره ساخته شد. پس از مغولها و ایلخانان، تبریز در عصر جلایریان و ترکمانان و صفویه پایتخت رسمی گردید. این شهر چندین بار به وسیله زلزله های وحشتناک (۱۰۵۰-۱۱۹۳ ق. م) به کلی ویران شد در عصر قاجاریه ولیعهد نشین گردید. همچنین تبریز در انقلاب مشروطه و سرنگونی استبداد نقش مهمی را ایفا نمود.

۲. موقعیت بنا :

تبریز، خیابان امام خمینی، خیابان مقصودیه، پلاک ۷

۳. شرح مختصری از بنا و مشخصات فنی بنا :

این خانه شامل دو حیاط اندرونی و بیرونی است که حیاط اندرونی در ضلع جنوبی و حیاط بیرونی در ضلع شمالی بنا قرار گرفته است. خانه در دو طبقه شامل طنبی مستطیل شکل در مرکز بنا و دو راهرو و یک اتاق جانبی (گوشواره) در ضلع شرقی طنبی می باشد . ایوانی ستون دار در ضلع جنوبی بر ارسی های زیبای بنا سایه انداخته است.

از حیاط بیرونی توسط دو رشته راه پله ۱۲ تایی وارد راهروهای جانبی و بنا می شویم. ضلع شرقی حیاط اندرونی شامل یک طنبی کوچک و چهار اتاق می باشد. ارتباط حیاط اندرونی و بیرونی از زیر راهروی غربی ساختمان اصلی است . دسترسی به حیاط بیرونی از یک هشتی ورودی در ضلع شمالی بنا می باشد. این حیاط بزرگتر و شامل دو حوض سنگی است .

زیرزمین شامل حوضخانه و دو راهرو در طرفین، فضای مرکزی و دو اتاق جانبی در طرفین این راهرو و یک اتاق در ضلع شرقی بنا است و همچنین بنا شامل اتاق های گوشواره در بالای راهروهای جانبی طبقه همکف می باشد و این امکان به علت استفاده از ارتفاع رفیع طنبی صورت گرفته است.

۴. نوع مالکیت بنا :

مالکیت بنا شخصی است.

۵. قدمت بنا :

قاجاریه

۶. نوع بهره برداری و خصوصیات بارز بنا :

این خانه مسکونی می باشد و یکی از زیباترین خانه های تبریز می باشد .

خانه نیکدل - تبریز

۸. تزئینات بکار رفته :

الف - سقف حوضخانه دارای کاربندی بسیار زیبا و گچبری آینه کاری

ب - سرستونهای زیبای گچی

ج - ارسی های نمای جنوبی بنا

د - آجرکاری نما و مره های نیوار

۹. اقدامات انجام شده :

عملیات مرمتی خاصی بر روی بنا انجام نگرفته است .

۱۰. توضیحات ضروری و اختصاصی بنا :

۱۱. اقدامات انجام گرفته در گذشته بر روی بنا :

حذف بخشی از ضلع غربی بنا در عقب کشی خیابان مقصودیه که باعث از بین رفتن تقارن بنا

گشته است.

تاریخ:
 شماره:
 سوست: ۴۰۰.....

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

بتیانی

سرکارخانم / جناب آقای نیکدل مالک محترم اثر تاریخی : خانه نیکدل

واقع در: خیابان امام خمینی خیابان مقصودیه پلاک ۷۰

با عنایت به مطالعات کارشناسی اداره کل / مدیریت میراث فرهنگی استان آذربایجان شرقی

اثر تاریخی فوق از نظر ویژگیهای تاریخی، هنری، معماری و فرهنگی واجد شرایط ثبت در

فهرست آثار ملی ایران می باشد .

بدینوسیله در اجرای ماده پنج آئین نامه اجرایی قانون راجع به حفظ آثار ملی مصوب ۱۳۰۹ شمسی موضوع به

جنابعالی ابلاغ می شود تا چنانچه به تصمیم این اداره کل اعتراض دارید ، ظرف مدت یک ماه از تاریخ رویت

این نامه اعتراض خود را مستنداً و به صورت مکتوب به این اداره کل / مدیریت اعلام فرمائید تا مورد

رسیدگی قرار گیرد . ضمناً مالکین و متصرفین قانونی آثاری که در فهرست آثار ملی به ثبت می رسد، از

حمایتهای قانونی ذیل برخوردار می شوند .

الف : بنا و اماکن ثبت شده از پرداخت مالیات متعلق به درآمدهای حاصل از آنها معاف می شوند...

ب : بناها و اماکنی که در فهرست آثار ملی ثبت می شوند از پرداخت هر گونه عوارض شهرداری معاف می

شوند .

ج : در صورت ثبت اماکن در فهرست آثار ملی این اداره کل علاوه بر مساعدت فنی و کارشناسی در حفاظت

و تعمیرات بناها قسمتی از هزینه های مربوطه را متقبل خواهد شد.

د : متصرف و مالک قانونی بنا یا اثری که در فهرست آثار ملی ثبت می شود می تواند حق مالکیت یا تصرف

خود را حفظ کنند .

رونوشت : دبیر خانه شورای ثبت سازمان

✓ دبیرخانه شورای ثبت منطقه شمالغرب - رحمت پور

اکبر تقی زاده اصل
 مدیر کل اداره میراث فرهنگی استان آذربایجان شرقی

۱۳/۱۱/۱۰۹۹
 ۸۸/۲/۳۰

خانه نیکدل

خانه نیکدل

خانه نیکدل

خانه نیکدل

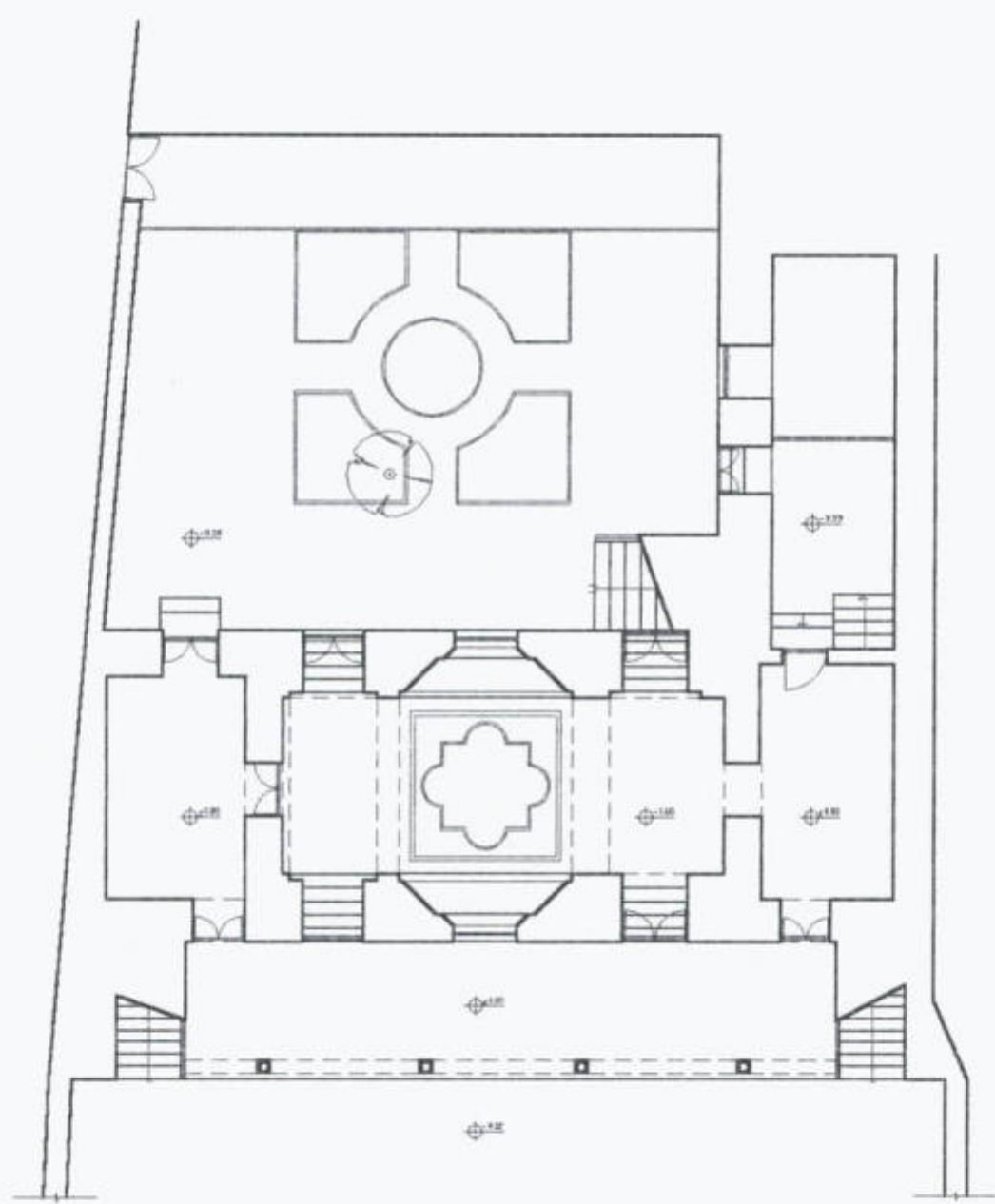

خانه نیکدل

خانه نیکدل

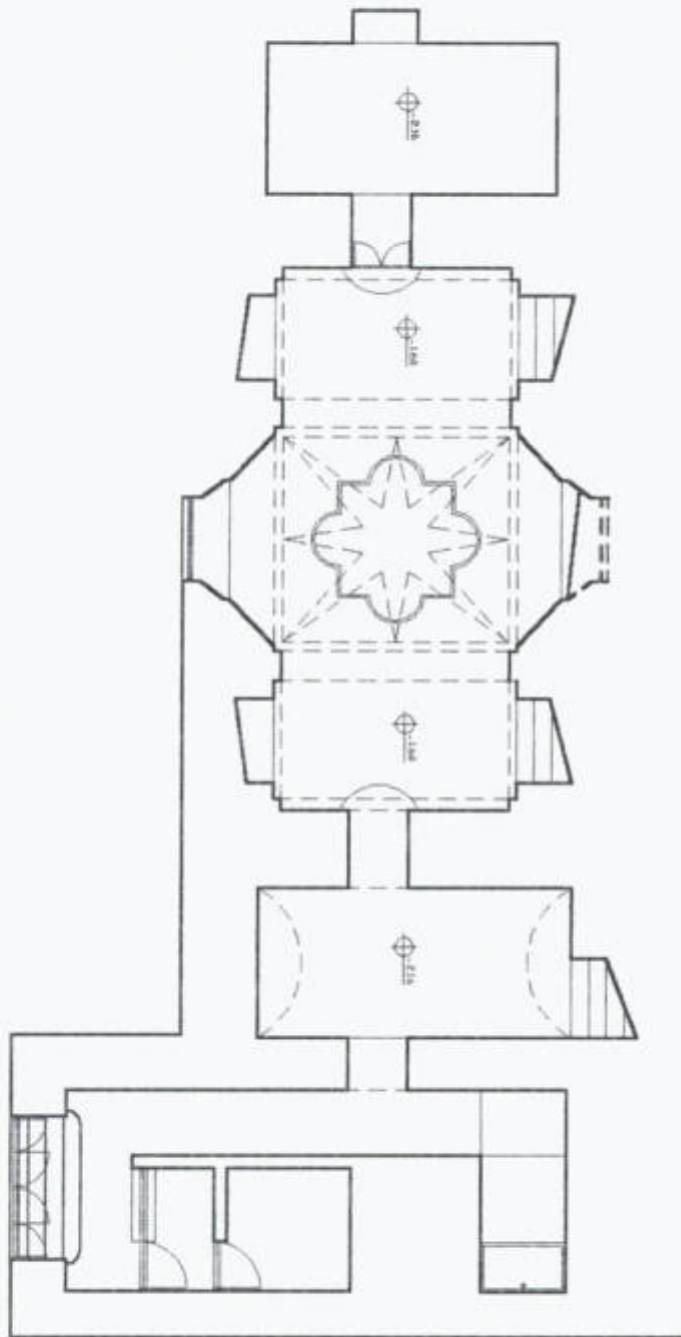

پلان زیرزمین کد +0.00

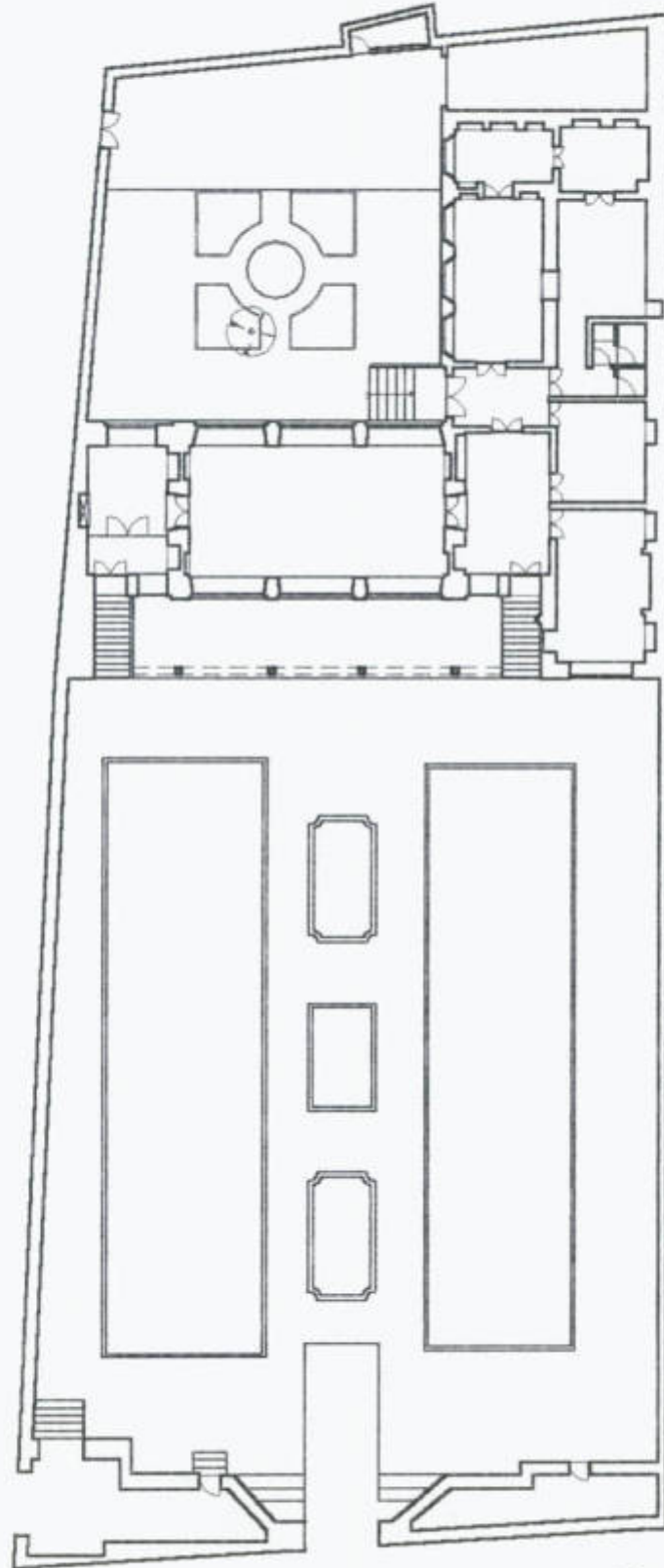
خانه نیکدل

پلان زیرزمین کد 2.116 -

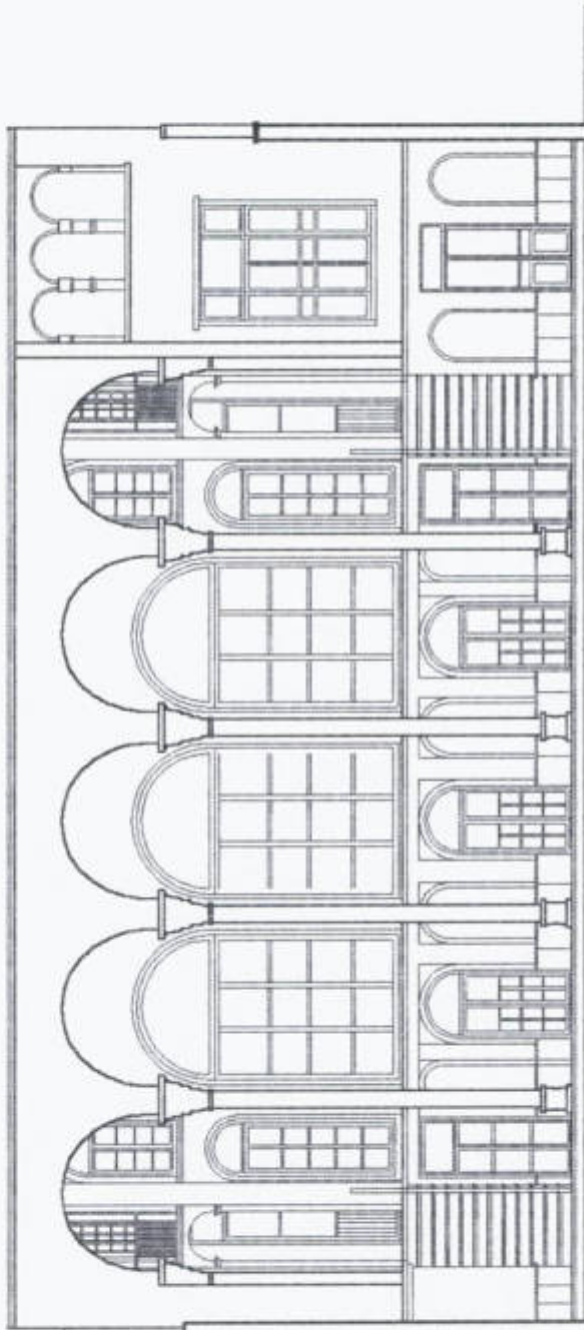
خانه نیکدل

پلان طبقه همکف

خانه نیکدل

نمای جنوبی خانه نیکدل

Iranian Cultural Heritage Organization
National Registration Council of North - West

Title : Nikdel House

City : Tabriz

Cultural Heritage of East Azarbayjan